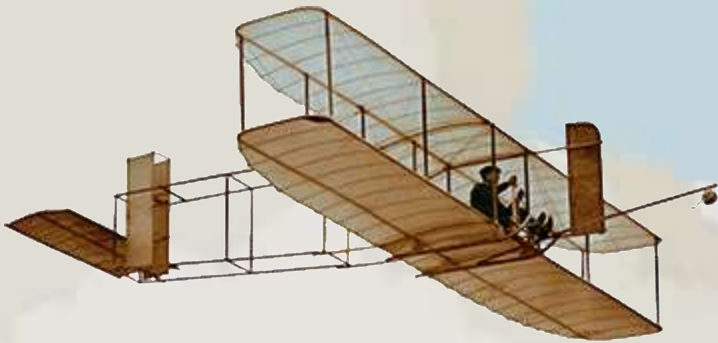

Waardevolle Verhale

Die Waarde van Geduld

Die verhaal van die Wright-broers

deur Spencer Johnson, M.D.

Lank, Lank Gelede

Het daar twee broers gewoon - Orville Wright en Wilbur Wright.

Eendag het die Wright-broers saam met hul vriend Jimmy gespeel.

Hulle was besig om 'n speelgoed kajuit te bou. Hulle het daarvan gehou om goed te bou. En hulle het gewag vir hul pa om van 'n reis af huis toe te kom.

“Soms bring hy vir ons ’n geskenk,” het Wilbur gesê.

“Ek hoor hom nou kom,” het Orville gesê.

Die voordeur het oop gegaan, en die seuns se pa het in gekom.

“Hy het wel vir jou ’n geskenk gebring,” het Jimmy gesê. Toe hy die vreemde voorwerp in mnr. Wright se hand gesien het, het hy gesê:

"Maar wat 'n snaakse geskenk!"

"Wat is dit, Pappa?" het die Wright-broers gevra.

"Dit is 'n nuwe speelding," het mnr. Wright gesê. "As jy dit in die lug opgooi, vlieg dit."

"Dit doen?" het Wilbur gesê. "Kan ons dit sien vlieg?" het Orville gevra. "Natuurlik," het hul pa gesê.

"Dit is 'n bietjie soos 'n voël," het meneer Wright gesê, en hy gooi die speelding in die lug.

Dit dwarrel op na die plafon.

Dit was 'n bietjie soos 'n voël, maar net 'n baie klein bietjie. Toe dit die plafon tref, wat dink jy het gebeur?

Dit is reg! Dit het weer op die vloer neergestort.

Die Wright-broers het baie hartseer gevoel toe hulle die speelding sien val.

“Dit vlieg, maar nie baie goed nie,” het die seuns se vriend Jimmy gesê.

Meneer Wright glimlag. "Gooi dit weer," het hy gesê.

“Miskien bly dit 'n bietjie langer in die lug.”

So het die seuns die speelding weer in die lug gegooi. Hierdie keer het dit oor die vertrek uit gedraai.

"Dit vlieg! Dit vlieg!" het die seuns geskree.

"Dis wonderlik!" het Jimmy gesê.

Om seker te maak, dit was net 'n speelding. Maar dit het die Wright-broers 'n wonderlike idee gegee.

Hulle was so bly dat hulle begin droom het. Weet jy waarom hulle begin droom het?

"Sê nou daardie speelding was 'n groot vlieënde masjien," het die Wright-broers gedink.

"Sê nou dit kan lank in die lug bly.

"Ons kon aan boord klim en dit stuur, en vlieg oral waar ons wou gaan, reg oor die dakke en bome!"

Hulle het geweet dit was net 'n droom. Destyds kon mense hoog in die lug in ballonne sweef, of kon vir baie kort afstande in sweeftuie vlieg, maar niemand het nog ooit 'n regte vlieënde masjien gemaak nie

"Niemand sal ooit 'n regte vlieënde masjien maak nie," het die seuns se vriend Jimmy gelag. "Kyk net daar!"

En die vlieënde speelding het weer op die vloer geval.

"Maar dit is net 'n speelding," het Orville gesê.

"As ons 'n regte vlieënde masjien gemaak het . . ." het Wilbur begin.

Jy kon dit nooit doen nie," het Jimmy gesê. "Jy is simpel, en ek gaan na my eie huis en speel met my eie speelgoed."

En hy het weg gegaan.

Die Wright-broers sou dalk hieroor ontsteld gewees het as hulle tyd gehad het. Voordat hulle hulle egter te veel oor Jimmy kon bekommer, het 'n vreemde, tjirp stemmetjie gehoor wat met hulle gepraat het.

Die Wright-broers het rond gekyk. Hulle het 'n helder oog voël in die boom gesien sit. Toe maak hulle asof die voël met hulle gepraat het.

"Ek sal nie te veel aandag gee aan jou onbeskofte vriend nie," het die voël gesê. "Daar is regtig 'n paar dinge wat vir 'n lang tyd in die lug kan bly. Neem my, byvoorbeeld. Ek vlieg baie hoër en baie langer as enige klein zoem speelding. Jy kan 'n vlieënde masjien bou, as jy jou tyd neem en as jy dit soos 'n voël bou. Ek sal jou selfs help. Ek sal jou beste vriend wees."

Orville en Wilbur het geweet dat hulle die pratende voël verbeel het, en dat hulle net met hulself dink en praat. Maar dit was lekker om te dink aan die rooi voël as hul vriend was.

"Hou my dop!" het die voël getjirp. "Ek kan op vlieg. Ek kan af vlieg. Ek kan om draai en sywaarts vlieg. 'n Goeie vliegmasjien behoort alles te kan doen wat ek doen."

"Maar baie mense het probeer om masjiene soos voëls te bou," het Orville gesê. "Hulle werk nie baie goed nie."

"Boonop," het Wilbur gesê, "ons weet niks van masjiene af nie. Ons sou nie weet waar om te begin nie."

"Begin by die begin," het die voël baie verstandig gesê. "Waar anders sou jy begin? Leer alles oor masjiene."

"Ons sal dit doen!" het die Wright-broers gesê, en hulle het haastig weg gegaan om hul pa te sien, wat besig was om 'n koerant te druk.

"Pappa," het Wilbur gesê, "kan ons jou help om die drukpers reg te maak wanneer dit breek? Ons wil van masjiene leer."

"Ek kan sekerlik 'n paar helpers gebruik," het mnr. Wright gesê.

"Maar julle moet belowe om geduld te hê."

"Wat beteken geduld, Pappa?" het die Wright-broers gevra.

Hul pa het aan hulle verduidelik: "Geduld beteken om nie kwaad te word as iets lank vat nie."

“Maar hoekom het ons geduld?”

"Wanneer masjiene nie meer werk nie, kan dit lank neem om uit te vind hoekom," het mnr. Wright gesê. "Soms is dit moeilik om masjiene reg te maak. As jy geduld het, sal jy aanhou werk en nie ophou nie. Dan sal die masjien reg gemaak word."

"Luister na jou pappa," het die voël gesê. "Hy is 'n slim man."

Eendag, nie lank daarna nie, het die drukpers wel gebreek.
Orville en Wilbur het dit probeer reg maak. Hulle het probeer
en probeer, en eers het hulle nie daarin geslaag nie.

"O, goeie genade!" het Orville uiteindelik geroep.

"Dit is moeilik!" het Wilbur uit geroep.

"Dit is beslis moeilik," het mnr. Wright gesê. "Baie goed is moeilik om te doen. Maar wees geduldig. Moenie kwaad word nie. Hou net aan werk, en jy sal byna alles kan doen wat jy wil."

"Goed, ons sal aanhou probeer," het Orville gesê.

"En ons sal nie kwaad word nie," het Wilbur belowe.

So het hulle aangehou totdat hulle wel die drukpers reg gemaak het.

"Julle is goeie seuns!" het hul pa gesê.

Soos hulle groot geword het, het die Wright-broers op baie verskillende soorte masjiene gewerk. Toe hulle redelik groot was, het hulle 'n fiets winkel oop gemaak. Hulle het fietse gemaak en hulle het fietse reg gemaak.

Die tjirpende voëltjie het in gevlieg om hulle eendag te besoek.

“Nou dat julle so baie van masjiene weet,” het die voël gesê,
“wanneer gaan julle 'n vlieënde masjien bou?”

"Ons is amper gereed," het die Wright-broers gesê. "Ons het planne vir die vlieënde masjien opgestel. Ons gaan hulle vir 'n man wys wat self meer van masjinerie weet as ons. Ons sal sien wat hy van dit dink."

Maar weet jy wat het gebeur toe die Wright-broers hul planne aan daardie man gewys het wat alles van masjiene geweet het?

Die man het gesê: "Dit sal nooit vlieg nie!"

"Hy weet baie!" het die voëltjie gesê.

"Wees geduldig," het die voël gesing. "Moenie hartseer wees nie en moenie kwaad word nie. Sommige mense verstaan nie nuwe idees nie, en 'n regte vlieg masjien is 'n nuwe idee.

"Boonop, daardie man is dalk reg. Daar is iets fout met die manier waarop jy die vlerke getrek het. Hulle is nie presies soos my vlerke nie."

"Goed, voëltjie, ons sal aanhou probeer," het Orville gesê.

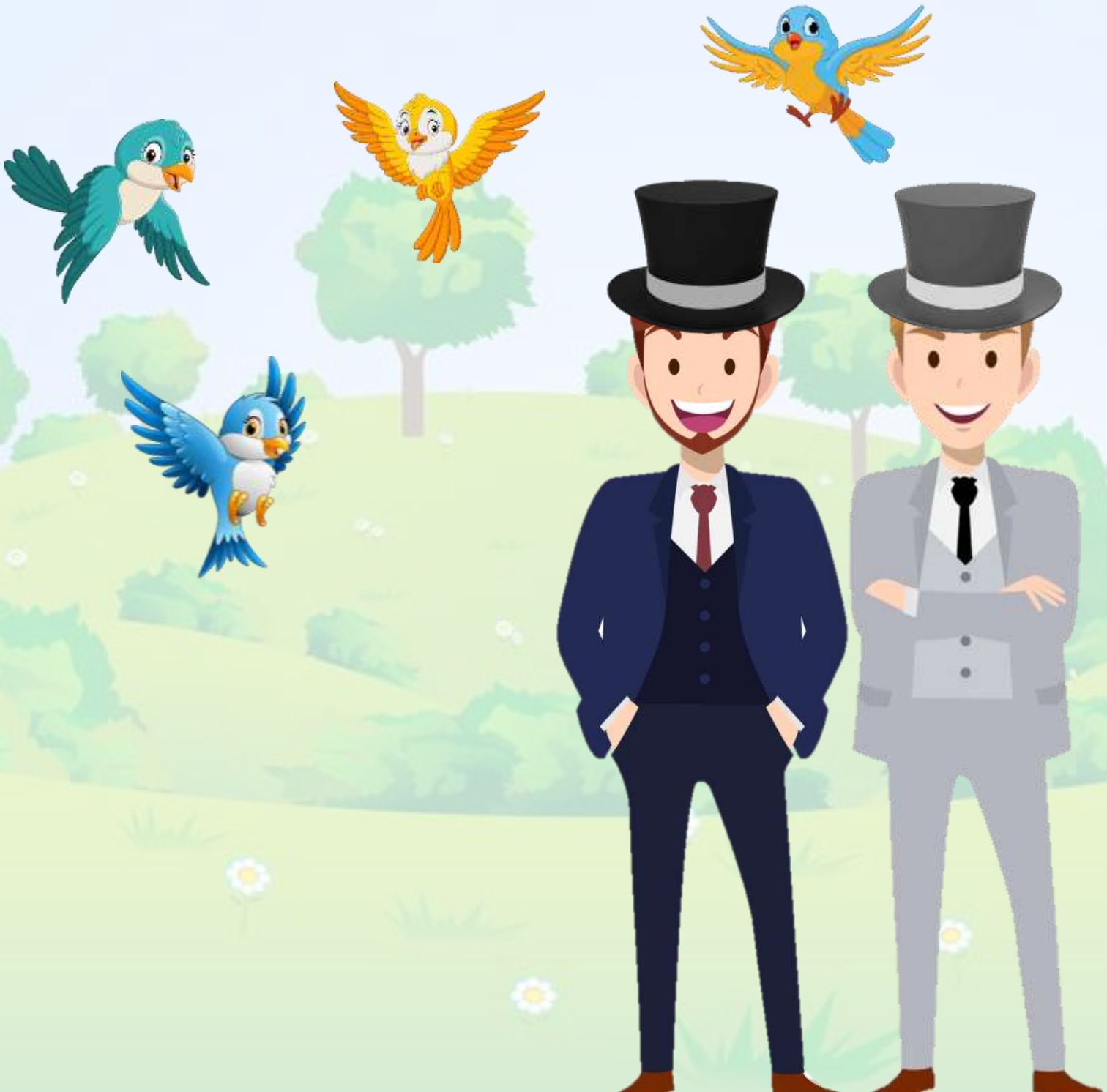
"En as daar iets fout is met die manier waarop ons die vlerke getrek het, kan jy ons help," het Wilbur gesê. "Jy kan ons jou vlerke laat bestudeer."

"Ek help graag," het die voël gesê.

Die voël se geveerde vriende het rond gedrom. Hulle was opgewonde om te sien hoe die Wright-broers, voëls se vlerke bestudeer.

"As ek vlieg," het die voël gesê, "vorm 'n gebied van lae lugdruk aan die bokant van my vlerke. Dit veroorsaak 'n gebied van hoë druk aan die onderkant, en die hoë druk is wat my lig!"

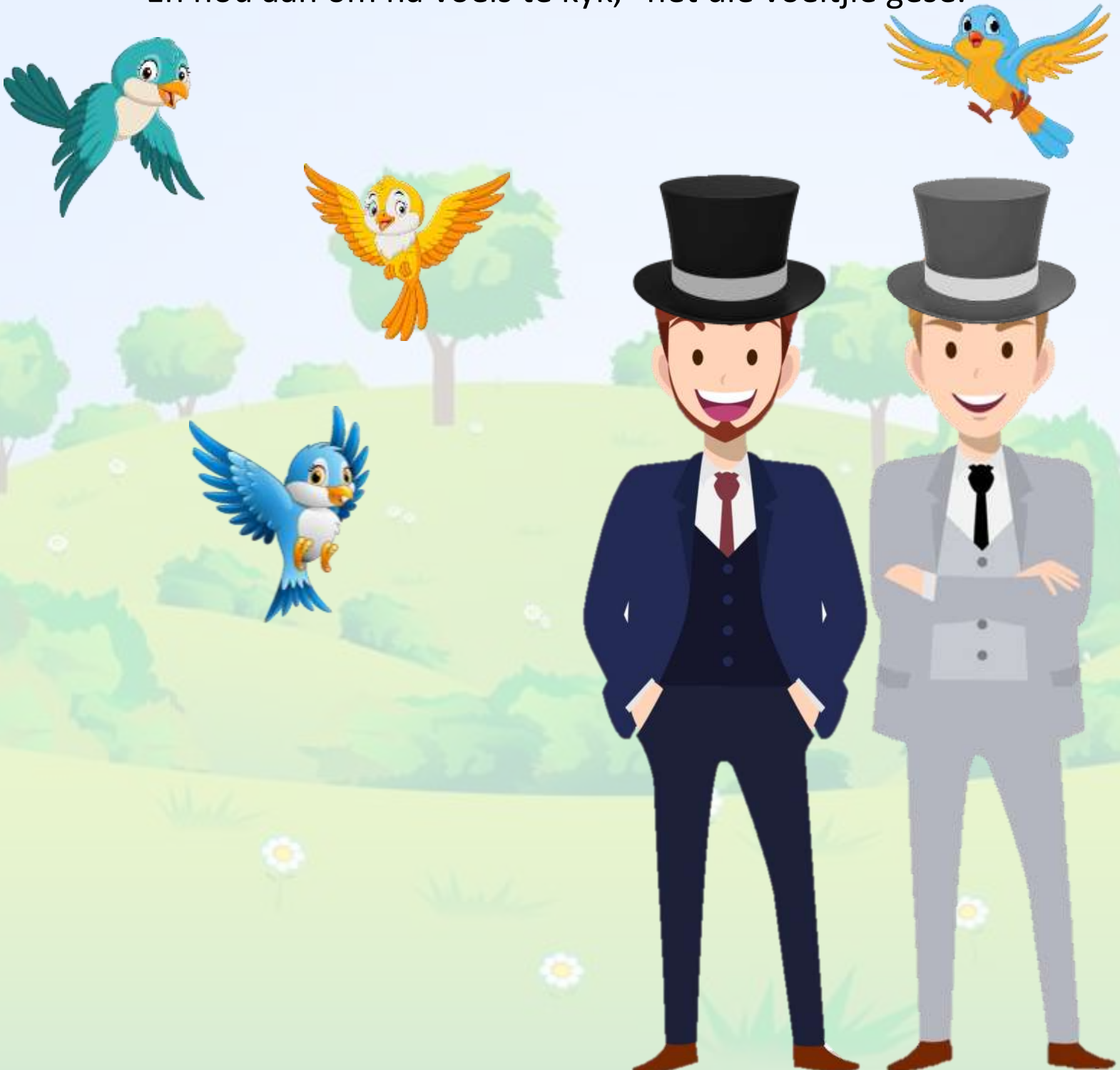

"Ek stuur deur my vlerke 'n bietjie te draai," het die voël aan gegaan. "Kyk hierna," het een van die Wright-broers gesê terwyl hy 'n skoemboks draai. "Sien, die bo- en onderkant daarvan beweeg 'n bietjie. Miskien moet die vlerke op ons nuwe lugmasjien ook net so beweeg."

"Kom ons bestudeer nog 'n bietjie," het die Wright-broers gesê.

"En hou aan om na voëls te kyk," het die voëltjie gesê.

En so het die Wright-broers gestudeer. Hulle het alles geleer oor voëls en van sweeftuie. Sweeftuie was soos daardie klein speelding wat hul pa so lank gelede vir hulle gebring het. Dit het geen motors gehad nie, en dit kon 'n rukkie in die lug bly, maar nie vir lank nie. Dit het altyd terug gedryf grond toe gekom.

Die Wright-broers het gelees van 'n man met die naam Otto Lilienthal wat sweeftuie in Duitsland gemaak het. Maar hy het dieselfde moeilikheid gehad wat almal gehad het. Sy sweeftuie kon nie baie lank in die lug bly nie. Hulle het aanhoudend op die grond neergestort.

"Hoekom begin ons nie deur ons eie sweeftuig te bou nie?" het Wilbur Wright voorgestel. "Miskien as ons versigtig is en genoeg tyd neem, kan ons een bou wat vir 'n lang tyd in die lug sal bly," het Orville gesê.

Die Wright-broers het dus versigtig aan die werk gegaan, nie haastig nie, en hulle het 'n sweeftuig gebou.

“Ek hoop dit sal vlieg,” het Wilbur gesê toe hulle klaar was. “Dit is moontlik,” het die voël gesê. “Die vlerke lyk redelik goed. Maar as dit nie vlieg nie, moet jy nie kwaad of moedeloos word nie. Onthou, jy is regtig nie voëls nie, en dinge kan verkeerd loop. Wees geduldig.”

Maar die Wright-broers het geweet dat sommige goed - veral die werklike goeie goed - lank neem. Soms moet jy wag vir goed.

Die Wright-broers het hul sweeftuig na 'n plek genaamd Kitty Hawk, Noord van Carolina geneem, om dit te probeer. Kitty Hawk was 'n perfekte plek om 'n sweeftuig te probeer, want daar was baie lekker, sagte sand daar vir die sweeftuig om op te land as dit nie in die lug bly nie.

Hulle het die sweeftuig na die bo punt van 'n klein heuwel gesleep. Toe klim een van die Wright-broers in die sweeftuig en die ander een stoot die sweeftuig van die heuwel af.

"Dit vlieg!" het die Wright-broers geskree.

Maar toe, net soos die speelding wat hul pa vir hulle gegee het,
het die sweeftuig neer gestort. Dit kon vlieg, maar nie vir lank nie.

Weet jy hoekom dit nie baie lank in die lug kon bly nie?

Die Wright-broers het nie geweet nie. Die voëltjie ook nie. "Een ding weet ek," het die voël gesê. "Dit toets selfs my geduld."

"Moenie nou kwaad word nie, voëltjie. Kom ons onthou wat my pa ons geleer het," het een van die Wright-broers gesê. "Baie dinge is moeilik om te doen, maar as ons aanhou werk kan ons amper alles doen wat ons wil."

"Ons moet 'n manier vind om die lugdruk onder die vlerke sterker te maak," het een van die Wright broers gesê.

"Dit sal die sweeftuig van die grond af lig en dit ophou."

"Kan jy 'n enjin in jou sweeftuig sit?" het die voël gevra. "Sou dit, dit dalk kan doen?"

"Die enjin sal meer wind onder die vlerke in laat en dit baie langer in die lug hou," het een van die Wright-broers gesê. "Dit kan dalk werk."

Die Wright-broers het nog 'n bietjie bestudeer, en uiteindelik het hulle besluit hulle is gereed. Hulle het briewe geskryf aan mense wat enjins maak het.

"Ons wil 'n enjin koop," het hulle geskryf. "Ons sal die enjin in 'n sweeftuig sit en 'n vliegtuig maak. 'n Vliegtuig is 'n sweeftuig met 'n enjin daarin."

Die Wright-broers het hul briewe gepos, en weet jy wat het gebeur?

Die antwoorde van die enjin maatskappye het terug gekom. Nie een van hulle wou 'n enjin aan die Wright Broers verkoop nie.

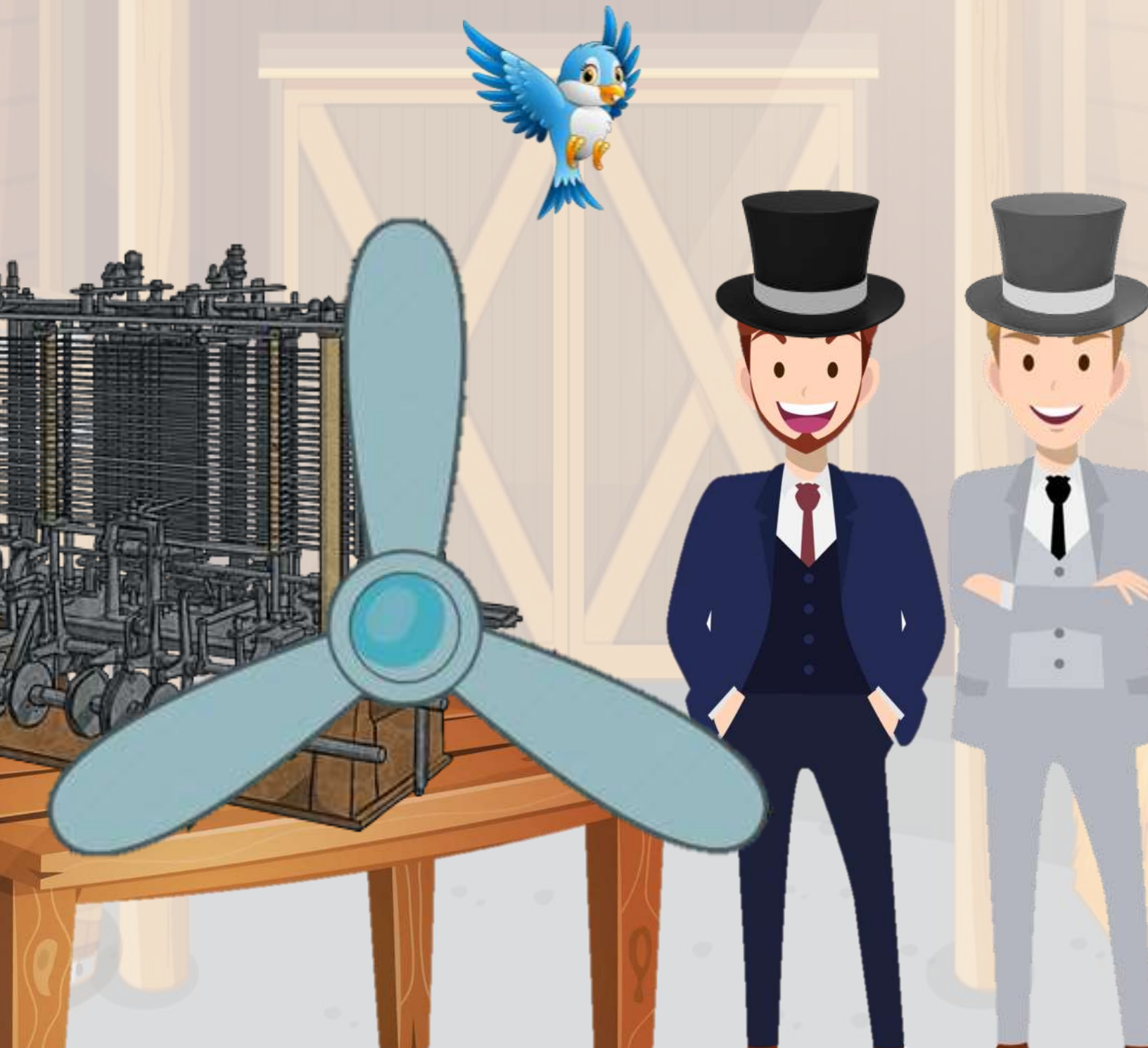
“Ek sou nie wou hê dat een van my enjins moet in iets so simpel op gaan nie,” het een man geskryf. "En as mense veronderstel was om te vlieg, sou hulle met vlerke gebore gewees het!"

Wat dink jy het die Wright Broers toe gedoen?

Hulle het hul breine en hul hande gebruik, en hulle het hul eie enjin gemaak.

Dit het lank, lank geneem, maar dit het nie die Wright-broers ontstel nie. Teen hierdie tyd het hulle geweet alles oor vlieg, neem lank.

"Uiteindelik!" het een van die Wright-broers gesê toe die enjin klaar was.

"Ek is seker ons enjin sal werk," het die ander een gesê.

Maar dink jy dit het gewerk?

Kyk na daardie skroefblad. Dit draai nie. Die enjin wou nie eers begin nie.

"Ek weet niks van enjins af nie," het die voëltjie gesê. "Ek weet net dat ek in 'n week of twee geleer het om te vlieg, en dit vat julle jare!"

"Dis OK. Ons sal geduldig wees!" het Orville gesê.

"Ons sal nie kwaad word nie en ons sal nie moed opgee nie!" het Wilbur verklaar. "Ons sal aanhou probeer."

Hulle het. Hulle het aangehou werk aan hul enjin.

Toe gebeur dit!

Die enjin het verstik en gesputter. Toe raas dit hard. Die skroefblad het in die rondte gedraai.

"Uiteindelik! Uiteindelik!" het die voël getjirp.

"Dit werk!" het die Wright broers geroep.

"Nou het ons 'n enjin," het hulle gesê. "Ons sal dit in ons sweeftuig sit. Miskien het ons dan 'n regte vliegtuig – een wat sal opstyg en vlieg."

Het hulle werklik 'n vliegtuig gehad?

Nee, hulle het nie.

O, die enjin het lekker gewerk, toe dit in die sweeftuig gesit was. Maar die sweeftuig kon nie vlieg nie. Die enjin was te swaar.

"Wat sal ons nou doen?" het die Wright-broers gewonder.

"Gaan jy kwaad word en ophou?" het die voëltjie gevra. Hy was nogal bekommerd.

"Nee, ons sal aanhou werk," het een van die Wright-broers gesug.

O. & W. WRIGHT.

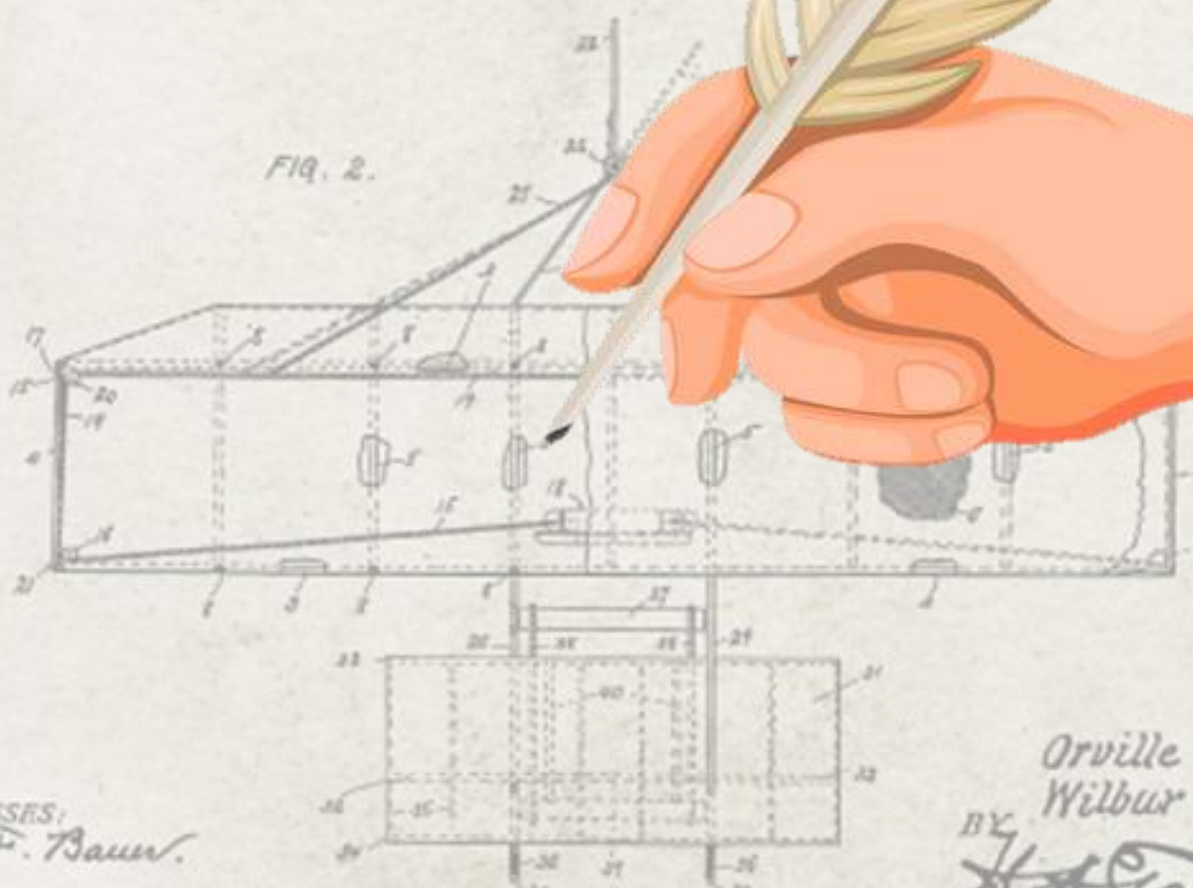
FLYING MACHINE
APPLICATION FILED MAR. 29, 1903.

Hulle het terug gegaan en na hul planne vir die vliegtuig gekyk.
Hulle het veranderinge in die planne aangebring. Hulle het
veranderinge in die sweeftuig aangebring. Hulle het veranderinge
in die enjin aangebring.

FIG. 1.

FIG. 2.

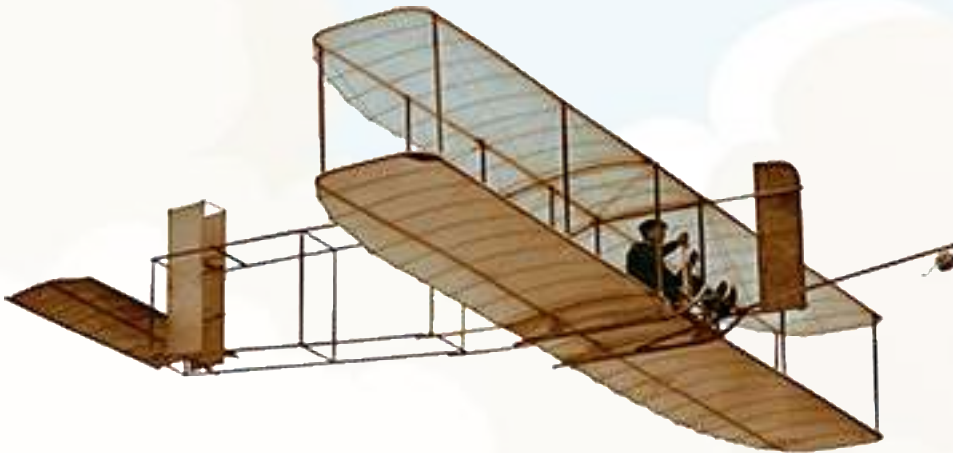
WITNESSES:
William F. Baum.
Irvine Miller.

INVENTORS.
Orville Wright
Wilbur Wright.
BY
H. S. Pauline
ATTORNEY.

Toe gebeur 'n wonderlike ding eendag by Kitty Hawk. Die sweeftuig, met die enjin wat brul, het van die grond af opgelig. "Dit vlieg! Dit vlieg uiteindelik!" het Orville geskree. Hy was besig om die vliegtuig te stuur. "Dit is soos 'n groot voël!" Dit het nie so goed soos 'n voël gevlieg nie, maar dit was die eerste keer in die geskiedenis van die wêreld dat 'n vliegtuig ooit van die grond af opgelig het.

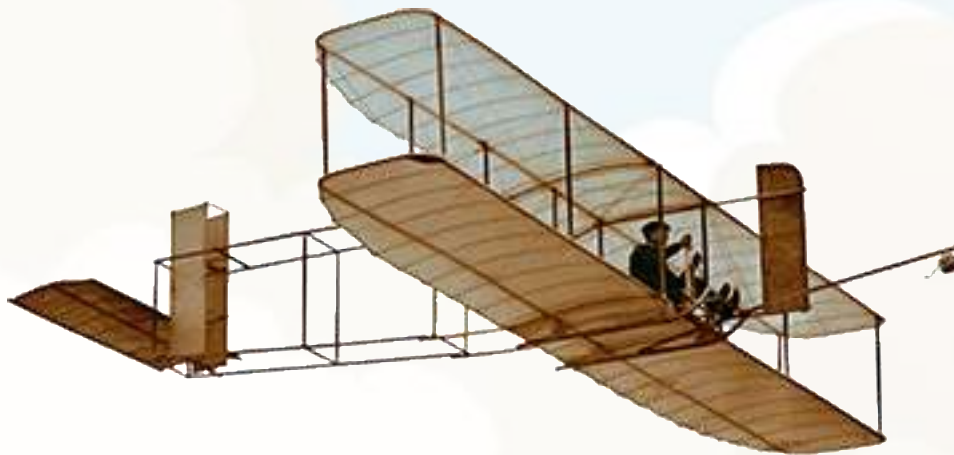
Wanneer jy opkyk en 'n moderne vliegtuig sien, sal jy dalk onthou hoe lank dit geneem het om die eerste vliegtuig te maak. Jy sal dalk selfs wil dink oor hoe jy voel wanneer jy geduld in jou eie lewe bring.

Natuurlik kan jy nie die eerste vliegtuig uitvind nie. Dit is reeds
gedoen. En wat jy dalk wil doen, kan inderdaad baie anders wees!
Maar jy sal dalk wil dink oor hoe geduld jou kan help.

Dan kan jy dalk gelukkiger wees om te doen wat jy wil doen. . .
net soos ons geduldige vriende die Wright broers.

Die Einde

Historiese Feite

Wilbur Wright is in 1867 gebore en sy broer Orville in 1871. Terwyl hulle geleef het, het die Wright-broers meer as enige ander man gedoen om die kuns en wetenskap van lugvaart te bevorder. Hulle het hul eerste sweeftuig in 1899 gebou en dit by Kitty Hawk, Noord van Carolina, in 1900 gevlieg. Die oorspronklike petrol enjin was 'n twaalf perdekrag een met twee skroefblade. Die eerste suksesvolle vlug van hul swaarder as lugmasjien - hul vliegtuig - het op 17 Desember 1903 by Kitty Hawk plaasgevind, en dit is gesien deur vier mans en 'n seun wat toevallig naby was. Op daardie dag, toe hulle die eerste keer 'n kraggeveg behaal het, was Wilbur ses-en-dertig en Orville twee-en-dertig jaar oud. Die langste of daardie eerste vlugte was nege-en-vyftig sekondes. Die Wright-broers het daardie jaar 'n baie gelukkige Kersfees gehad.

Die waarde van geduld was sekerlik bekend aan die Wright-broers. Hulle moes baie praktiese veranderinge in hul ontwerpe probeer. Hulle moes eksperimenteer deur in die veld en bokant die sandduine te vlieg. Hulle het selfs 'n windtonnel gebou om te ontdek hoe veranderinge in lugdruk hul sweeftuig of vliegtuig sou beïnvloed. Hierdie windtonnel was bloot 'n gasenjin wat aan 'n waaiertjie vasgehaak is wat lug deur 'n kartondoos geblaas het. Hulle kon deur hierdie boks loer en sien hoe die waaiende wind papiervlerke beïnvloed. Hulle het geduldig met meer as tweehonderd pare papiervlerke geëksperimenteer.

Historiese Feite

In 1910 het die seun se pa geleentheid gehad om te onthou die dag toe hy 'n klein vlieënde Franse speelding huis toe gebring het - waarskynlik een wat van kurk, hout en rekkies gemaak was. Op die ouderdom van twee en tagtig het hy sy eerste vlug in sy seuns se vliegtuig gehad. Verskriklik opgewonde het hy aan gehou roep, "Gaan hoër! Gaan hoër!" Min vaders het hul seuns se uitvindings so geniet.

In 1909 het die Wright-broers 'n vliegtuig vervaardigings maatskappy in Dayton, Ohio, gestig en twee vliegtuie per maand begin uitstuur. Voor die einde van sy lewe in 1948 het Orville vliegtuie elke oseaan en kontinent sien oorsteek en na die Noord- en Suidpool vlieg. Hy het selfs vliegtuie gesien vlieg wat vinniger as die spoed van klank was.

Terwyl die Wright-broers uiteindelik deur die hele wêreld erken en gerespekteer is, was hulle baie gelukkiger toe hulle geduldig en rustig saam gewerk het. Toe Wilbur Wright, wat net tot 1912 geleef het, gevra is om 'n toespraak by 'n dinee in Parys te maak, het hy gesê: "Ek weet van net een voël - die papegaai - wat praat, en dit vlieg nie baie hoog nie."

THINK

DIGITAL ACADEMY

